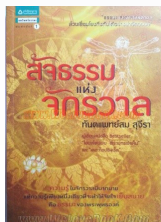

บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) สัจธรรมแห่งจักรวาล (The Truth of the Universe)

ผู้เขียน: ทันตแพทย์สม สุจิรา
Author: Dentist Som Sujira

พระธรรมสิทธิ์ พานิชศิริ¹, จรัส ลีกา²,
พระชัยยะ โกมโล³ และ พระอธิการประมวล อธิปญโญ⁴
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น^{1,2,3,4}
PhraThammsit Panitsiri¹, Jaras Leeka²,
PhraChaiya Komaro³ and PhraatikarnPramaul Athipanyo⁴
Mahachulalongkornrajavidyalaya University Khonkaen campus^{1,2,3,4}
Corresponding Author, Email ; thammasit10134@gmail.com

บทคัดย่อ

บทวิจารณ์หนังสือนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอถึงสัจธรรมแห่งจักรวาลที่ให้ความรู้ที่ธรรมะและ
ศาสตร์ต่าง ๆ สามารถอธิบายเชื่อมโยงกันได้อย่างน่าอัศจรรย์ ความรู้ในจักรวาลนั้นมีมากมาย แต่ความรู้
เพียงหนึ่งเดียวที่จะทำให้จิตใจของมนุษย์สงบสุขคือ หลักธรรมะของพระพุทธเจ้า

คำสำคัญ: สัจธรรม; จักรวาล; ศาสตร์

Abstract

This book review aims to present the truth of the universe that educates the
Dharma and science will be able to explain in astonishing connection. There is a lot of
knowledge in the universe. Nevertheless, the only knowledge that can make the human
mind at peace is Buddha's doctrine.

Keywords: Truth; Universe; Science

* ได้รับบทความ: 21 พฤศจิกายน 2566; แก้ไขบทความ: 16 มิถุนายน 2566; ตอรับตีพิมพ์: 20 มิถุนายน 2566
Received: 21 November 2023; Revised: 16 June 2023; Accepted: 20 June 2023

บทนำ

หนังสือเรื่อง “สังฆธรรมแห่งจักรวาล” เป็นหนึ่งในผลงานชิ้นหนึ่งของทันตแพทย์สม สุจิรา ซึ่งมีรายละเอียดของหนังสือดังนี้ ISBN : 9786163876270 (ปกอ่อน) จำนวน 187 หน้า ขนาดรูปเล่ม : 146 x 210 x 11 มม. น้ำหนัก : 235 กรัม เนื้อในพิมพ์ : คละสี ชนิดกระดาษ : กระดาษถนอมสายตา สำนักพิมพ์ : อมรินทร์ธรรมะ, เดือนปีที่พิมพ์ : 3/2014 (พ.ศ. 2557) เนื้อหาของหนังสือ “สังฆธรรมแห่งจักรวาล” เป็นการนำศาสตร์ความรู้ทางด้านสาขาต่างๆ มาเชื่อมโยงกับหลักคำสอนทางพุทธศาสนา มีทั้งหมด 9 ศาสตร์ และมีเนื้อหาเกี่ยวกับศาสตร์ และคำสอนทางพระพุทธศาสนา โดยเริ่มที่เรื่อง “ชีวพุทธ” ต้นกำเนิดของกรรมจากทวารทั้ง 6 “สังฆธรรมพิลึกส์” วิทยาศาสตร์เชื่อว่ารูปร่างนาม แต่พุทธ นาม คือ ผู้สร้างรูป “ธรรมะเคมี” สติเป็นตัวแยกจิตออกจากกิเลส “ธรรมะรัฐศาสตร์” ไม่มีระบอบการปกครองใดในโลกนี้ดีที่สุด นอกจากการปกครองที่ประกอบด้วยธรรมาธิปไตย “นิติธรรม” การกระทำผิดกฎหมายหรือหลักธรรมเน้นที่เจตนา “พุทธเศรษฐศาสตร์” ความสุขที่แท้จริงไม่สามารถคำนวณเป็นตัวเลขได้ แต่สามารถแบ่งปันกันได้ “คณิตจิตวิญญาณ” ผลของการเป็นเรื่องของอจินไตยอยู่เหนือสติปัญญาของมนุษย์ สมการของกรรมมีตัวแปรมากกว่าที่สมองมนุษย์จะคำนวณได้ “ธรรมะศึกษาศาสตร์” อิทธิบาทธรรมทำให้คนเป็นคนที่เก่ง แต่พรหมวิหารธรรมทำให้คนเป็นคนดี และสุดท้าย “สังฆธรรมแห่งจักรวาล” จุดมุ่งหมายของพุทธ คือ สร้างปัญญาโลกุตตระ แต่วิทยาศาสตร์พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อกระตุ้นค้นหาความต้องการของมนุษย์ เหตุผลสำคัญที่เลือกหนังสือเล่มนี้มาวิจารณ์เพราะเห็นว่านอกจากผู้เขียนจะมีอาชีพเป็นทันตแพทย์แล้ว ท่านยังมีความสนใจในศาสตร์อื่นๆ รวมทั้งพุทธศาสนา และที่สำคัญท่านยังเป็นผู้หนึ่งที่ฝึกสมาธิท่านมีผลงานการเขียนจำนวนหลายเล่มเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง ได้แก่ ไลน์สไตร์น พบพระพุทธรูปเจ้าเห็น, เสียตาย...ไลน์สไตร์น ไม่ได้อ่าน, ศาสนาแห่งจักรวาล, ไวรัสอาวุลลับจักรวาล, ความลับของจักรวาลทางแห่งนิพพาน, และเดอะท็อปซีเคร็ต เป็นต้น เป็นงานเขียนที่ได้เชื่อมโยงหลักคำสอนของพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่โดยเฉพาะวิทยาศาสตร์ที่ผู้เขียนได้นำมาบูรณาการเข้ากันอย่างลงตัวเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่แก่สังคม นอกจากนี้ผู้เขียนได้ใช้ภาษาร่วมสมัยที่เข้าใจง่าย ในอธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยอย่างสอดคล้อง และผู้อ่านสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างแท้จริง

โครงสร้างหนังสือ

หนังสือเล่มนี้ประกอบด้วยสาระสำคัญ 9 บท ที่ว่าด้วยความรู้ในจักรวาลมีมากมายแต่ความรู้เพียงหนึ่งเดียวที่จะทำให้จิตใจเย็นสบายคือ ธรรมะของพระพุทธองค์ คือ

1. ชิวพุทธ “การหลงใหลในทวารหก เป็นต้นกำเนิดของกรรม” สรุปได้ว่า จิตของมนุษย์มีความเป็นปฏิสรร และมีความว่างเป็นพื้นฐาน แต่เพราะมีทวารทั้งหกเปิดรับ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส และ

ธรรมารมณ์ จึงทำให้จิตมีความเศร้าหมองขุ่นมัว แต่ถ้ามนุษย์รู้จักใช้ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ให้เป็นประโยชน์ในแง่ของการศึกษาด้วยการรู้เท่าทันอารมณ์ที่เกิดขึ้นความทุกข์ทั้งปวงจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ แต่เพราะการรู้ไม่เท่าทันอำนาจของกิเลสที่เกิดผ่านทวารหก จึงทำให้ตกเป็นทาสของกิเลสที่จะนำไปสู่การสร้างอกุศลกรรมทางกาย วาจา ใจ ตลอดไป

2. สัจธรรมฟิสิกส์ “ใจเย็นไม่มีจริง มีแต่ร้อนมากกับร้อนน้อย” สรุปได้ว่า วิทยาศาสตร์พยายามค้นหาความลับของธรรมชาติฝ่ายรูป ส่วนพุทธศาสตร์มุ่งเน้นไปที่ส่วนของนาม แต่ในที่สุดเมื่อความจริงแท้จะพบว่า รูปและนามมีความจริงเดียวกัน เมื่อวิทยาศาสตร์ก้าวหน้าถึงขีดสุด จะพบว่านามในทางพุทธ เช่น จิต เจตสิก วิญญาณ ฯลฯ สามารถอธิบายได้ด้วยวิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ยืนยันว่า รูปสร้างนาม แต่ในทางพุทธศาสตร์บอกว่า นามสร้างรูป ซึ่งปัจจุบันได้รับการพิสูจน์แล้วว่า เวลาเกี่ยวข้องกับมวลสารอย่างแยกออกจากกันไม่ได้ บนดาวดวงใหญ่เวลาจะเดินช้ากว่าดาวดวงเล็ก หรือความสัมพันธ์ระหว่างนามกับนาม เช่น ความร้อนกับเวลา ดูไม่น่าเกี่ยวข้องกัน แต่จากกฎเทอร์โมไดนามิกส์ บอกไว้ว่า ยิ่งร้อนเวลาจะยิ่งเดินเร็ว นอกจากนี้ในบทนี้ได้แสดงให้เห็นถึง สภาวะนิโรธ คือการดับทุกข์ เป็นสภาวะที่ไม่คับแคบ ไม่ข้องขัดใจ หรือสภาพที่ไม่เราร้อน เผาผลาญ กระวนกระวาย ซึ่งล้วนเกิดมาจากไฟคือ โลภะ โมหะ โทสะ หรือถ้าพิจารณาตามหลักปฏิจจสมุปบาท ก็คือ ไม่เราร้อนด้วยไฟคือกิเลส ตัณหา อุปาทาน ที่ทำให้เกิดอุปาทานชั้นอินทรา อันล้วนเป็นชั้นที่ล้วนประกอบคือรวมด้วยอุปาทาน อันเป็นอุปาทานทุกข์หรือความทุกข์ที่เราเราร้อนเผาผลาญอย่างแท้จริง และสามารถดับความเราร้อนเหล่าใดเหล่านั้นได้ด้วยธรรมของพระองค์ท่านจริง ๆ

3. ธรรมะเคมี “สติเป็นตัวแยกจิตบริสุทธิ์ออกจากกิเลส” สรุปได้ว่า เจตสิกเป็นสิ่งปรุงแต่งจิต ทำให้จิตมีพฤติกรรมเป็นไปตามลักษณะของเจตสิก แต่ก็ต้องถือว่าจิตเป็นใหญ่ เป็นประธาน เพราะเจตสิกเป็นสิ่งที่ต้องอาศัยจิตเกิด ไม่ว่าจะเป็นความพอใจ ความไม่พอใจ ความรัก ความเกลียด ความสงบ หรือ ฟุ้งซ่าน ล้วนเป็นคุณสมบัติของเจตสิกทั้งสิ้น แต่เจตสิกเกิดขึ้นเอง และแสดงพฤติกรรมเองไม่ได้ ต้องอาศัยจิตเป็นตัวแสดงพฤติกรรมแทน จึงกล่าวได้ว่า ธรรมชาติของเจตสิกนั้น เกิดพร้อมกับจิต หรือประกอบกับจิตเป็นนิตย หรือธรรมชาติ ที่ประกอบกับจิตเป็นนิตย ชื่อว่า เจตสิก การที่ต้องแบ่งจิตออกไปมากมายนั้น เพราะเจตสิกที่ประกอบจิต มีประเภทต่าง ๆ กัน จิตสัมพันธ์กับโลกภายนอก โดยการเข้าไปรับรู้โลกเป็นอารมณ์ แต่การรับรู้ก็ต้องอาศัยเจตสิกที่เป็นตัวกระทบอารมณ์ครั้งแรก (ผัสสะเจตสิก) เป็นต้น และเจตสิกอื่น ๆ ก็จะร่วมปรุงแต่งจิตให้เป็นไปในอาการต่าง ๆ

4. ธรรมะรัฐศาสตร์ “คุณภาพของนักการเมืองสะท้อนคุณภาพของประชาชน” สรุปได้ว่าหลักแห่งการบริหารและการปกครองกายและใจ ซึ่งเมื่อนำปฏิบัติตามแล้วจะทำให้ชีวิตดำเนินไปในแนวทางที่ถูกต้องและก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ตนเองและสังคม ทศพิธราชธรรมเป็นหลักธรรมกล่อมเกลาร่างกาย

หรือเป็นธรรมที่หล่อเลี้ยงอารมณ์ของคนที่เป็นผู้นำ เพื่อให้ผู้นำมีความสามารถในการกำกับและควบคุมอารมณ์ของผู้นำ อีกทั้งสามารถบริหารจัดการอารมณ์ และความรู้สึกของตัวเองให้มีสมรรถภาพจิตดี มีสุขภาพจิตดี และคุณภาพจิตดี จะเห็นว่าทศพิธราชธรรมเป็นหลักปฏิบัติสำหรับกลุ่มเกลาคิดใจเพื่อให้สามารถปรับใจให้สอดคล้องกับวิกฤติการณ์ต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบจิตใจ ทดสอบจิตใจและสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องไม่มีอคติและมุ่งประโยชน์ส่วนรวมที่จะเกิดขึ้นแก่สังคมเป็นสำคัญ

5. นิติธรรม “มีธรรมประจำใจก็ไม่จำเป็นต้องตีความกฎหมายตามบายลักษณ์อักษร” สรุปได้ว่ากฎหมายต้องมาจากธรรม ต้องชอบธรรมและต้องเพื่อธรรม; กฎมนุสย์ต้องไม่แปลกแยกจากกฎธรรมชาติ; พัฒนาคคนให้รู้จักเคารพสิทธิกันละกัน แต่ต้องรู้ทันว่าที่แท้มนุสย์ไม่มีสิทธิ; ถึงจะพัฒนาระบบขึ้นมาหลากหลายทุกระบบต้องลงกันได้บนฐานหนึ่งเดียวแห่งธรรม; กฎหมายเพื่อสังคมมนุสย์จะไม่สมจริง ถ้ายังไม่ถึงความจริงแห่งธรรมชาติมนุสย์; จุดหมายของสังคม คือ จุดหมายของกฎหมาย แต่สุดท้ายจุดหมายของกฎหมายต้องสนองจุดหมายของชีวิตคน; วินัย/กฎหมาย เป็นเครื่องจัดสรรให้เกิดโอกาสที่จะเป็นฐานของการพัฒนาสู่การสร้างสรรค์ที่สูงขึ้นไป - หลักแห่งปฏิบัติการ : ถ้าคนอยู่ในหลักการ ก็ไม่ต้องมีกฎหมาย ถ้ากฎหมายไม่ใช่เพื่อหลักการ ก็ไม่ควรให้เป็นกฎหมาย

6. พุทธเศรษฐศาสตร์ “คำนวณความสุขเป็นตัวเลขไม่ได้ แต่แบ่งปันได้” สรุปได้ว่า แนวทางของศาสนาพุทธ ซึ่งพยายามจะระงับความโลภ ซึ่งไม่เหมือนกับวิธีการทำให้บรรลุรรถประโยชน์สูงสุดที่ไม่นำไปสู่การทำให้เกิดความสุขให้มากที่สุดหรือทำให้ความทุกข์เหลือน้อยที่สุดในแต่ละบุคคล ในเวลาเดียวกัน ก็เป็นการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างไม่มีประสิทธิภาพหรือเป็นการใช้อย่างสูญเปล่า วิธีเดียวที่จะหลุดพ้นจากภาวะวิกฤตินี้ได้คือการใช้ “ปัญญา” หรือความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะปัญหาที่เกิดขึ้นขณะที่คนเข้าใจถึงธรรมชาติความเป็นจริงของชีวิตและเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งถึงแนวคิดเกี่ยวกับความไม่มีตัวตน แล้วคนจะไม่ยึดติดอยู่กับตัวตน ความโลภทั้งหลายจะไม่เกิดขึ้นได้โดยง่าย รูปแบบการบริโภคของคนจะเปลี่ยนไปเป็นการบริโภคเพื่อตอบสนองต่อความเป็นขั้นพื้นฐานมากกว่าการบริโภคเพื่อสนองต่อความอยากที่จอมปลอม

7. คณิตจิตวิญญาน “ผีเสื้อกระพือปีกมีผลสะเทือนถึงดวงดาว” คณิตศาสตร์ คือ เครื่องมือที่นักวิทยาศาสตร์ใช้ในการไขความลับของธรรมชาติ ภาษาคณิตศาสตร์มีหลักการทำงานแบบดิจิทัล มีพื้นฐานมาจากเลขเพียงสองตัว คือ 0 กับ 1 ถ้าจะมองให้เห็นเป็นกำลังสมาธิ คือ ตัวสกดคลื่นแทรกที่ดีที่สุดเป็นจุดเริ่มต้นของการทำงานของจิตไม่ขึ้นกับระยะเวลา เมื่อเหตุปัจจัยส่งผล มันจะผุดขึ้นมารับอารมณ์แล้วเหนียวนาให้ชีวิตเป็นไปตามเกมกรรมทันทีแม้เหตุการณ์ที่เก็บไว้จะเนิ่นนานมาแล้ว แต่สำหรับในทางวิปัสสนากรรมฐานแล้ว การบรรลุญาณจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อกำหนดสติมองไปที่การเปลี่ยนแปลง ณ ปัจจุบันขณะอนิจจังมักจะถูกบดบังด้วยสันติ (ความต่อเนื่อง) แต่ในทางคณิตศาสตร์มีเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ใช้จับ

ความเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว เครื่องมือนั้น ก็คือ ดิฟเฟอเรนเชียลนั่นเอง ถ้าเทียบกับทางพุทธ ดิฟเฟอเรนเชียลก็แปลได้ว่า “ความไม่เที่ยง” การใช้สติจับไปที่ความไม่เที่ยงจะทำให้เกิดปัญญาญาณ แต่ถ้าเราไม่สามารถนำกฎทางคณิตศาสตร์มาสร้างสมการอธิบายกฎแห่งกรรมได้ เพราะกฎแห่งกรรม คือ กฎที่ครอบคลุมไปทั้ง 26 มิติ แต่คณิตศาสตร์ยังก้าวไปไม่ถึงขั้นนั้น โดยให้ตั้งสติอยู่ที่ปัจจุบันขณะเท่านั้น เพราะการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นได้ต้องเทียบกับเวลา ทำให้เมื่อมีชีวิตอยู่ที่ปัจจุบันขณะ การเปลี่ยนแปลงนั้น ก็จะทำอะไรเราไม่ได้ และคณิตศาสตร์มีจุดเริ่มต้นจากปัญหาจำนวนมากที่หลากหลาย ในยุคแรกเริ่ม คณิตศาสตร์มาจากความจำเป็นเพื่อการค้า การรังวัดที่ดิน สถาปัตยกรรมศาสตร์ และดาราศาสตร์ ในขณะที่ ปัจจุบัน วิทยาศาสตร์เป็นสาขาสำคัญที่เสนอปัญหาและนำไปสู่การค้นคว้าหัวข้อใหม่ ๆ สำหรับนักคณิตศาสตร์ ทั้งนี้ยังไม่รวมถึงข้อปัญหาที่เกิดขึ้นจากการศึกษาคณิตศาสตร์ในตัวเองของนักคณิตศาสตร์ด้วยความรู้ ทางด้านคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ผ่านทางการวิจัยและการประยุกต์ใช้ คณิตศาสตร์เป็นเครื่องมือ อันหนึ่งของวิทยาศาสตร์ อย่างไรก็ตาม การคิดค้นทางคณิตศาสตร์ไม่จำเป็นต้องมีเป้าหมายอยู่ที่การนำไปใช้ทางวิทยาศาสตร์

8. ธรรมะศึกษา ศาสตร์ “ร้อนรู้มเพราะเรียนด้วยตนหารื่นรมย์เพราะเรียนด้วยปัญญา” สรุปได้ว่า การศึกษาแบบย้อนกลับจากผลทำให้เกิดปัญญาแบบที่ทางพุทธศาสนาเรียกว่า อิทธิบาท 4 เป็นการอธิบายที่เชื่อมโยงกันเพื่อให้ได้สิ่งสำคัญที่สุดของครู คือ ต้องค้นหาอันตรายในตัวนักเรียนให้พบ และส่งเสริม หลังจากนั้นวิริยะ จิตตะ จะเกิดขึ้นในตัวเด็กเอง ครูมีหน้าที่ช่วยในขั้นวิมังสา แต่ก็ควรเป็น วิมังสาที่มาจากความคิดของนักเรียน ตามหลักพระพุทธศาสนา จะเน้นให้เห็นอิทธิบาท 4 คือ หลักธรรม ที่ใช้ในการสร้างคนเก่ง ส่วนพรหมวิหาร 4 คือ หลักธรรมที่สำคัญมากสำหรับการสร้างคนดีโรงเรียน ควรเน้นสอนเรื่องพรหมวิหาร ธรรมะกับการศึกษาเป็นเรื่องที่แยกกันไม่ออก มีสุภาษิตในทางพุทธศาสนา บอกไว้ว่า “สิกขาวิรูฬหิสมปัตตา” แปลว่า การศึกษาสร้างความเจริญทุกด้านให้กับมนุษย์ พอที่จะสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการศึกษาไม่ใช่เพื่อใช้ความรู้ที่นกอพยพผลประโยชน์เข้าหาตัว

9. สัจธรรมแห่งจักรวาล “สำหรับผู้มีปัญหา ธรรมะนั้นมีอยู่ทุกหย่อมหญ้า” สรุปได้ว่า เมื่อจิต ที่ได้รับการอบรมที่ถูกต้องแล้ว ปัญญาย่อมเกิดขึ้น จะมองดูอะไรก็เป็นธรรมทั้งสิ้น แต่จิตที่ไม่ได้รับการ อบรมจิตอย่างถูกต้อง ปัญญาแท้จริงจะไม่เกิด นอกจากนี้สัจธรรมที่เรียกว่า “โยนิโสมนสิการ” จะเกิดขึ้นเอง โดยอัตโนมัติเมื่อมีสติสมบูรณ์ที่สามารถคิดแยกแยะ และพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างครบถ้วนด้วยการรู้ว่า สิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นเพราะมีเหตุปัจจัย และรู้ว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้นเพราะไม่มีเหตุปัจจัย ในบทนี้มีประเด็นที่น่าสนใจ 3 ประเด็น สรุปได้ดังนี้

1) พุทธกับปรัชญา พบว่า ปรัชญาเป็นส่วนหนึ่งของพุทธศาสนา เพราะพระพุทธเจ้าทรงเป็น นักคิดและนักปฏิบัติ ในฐานะที่เป็นนักคิดพระองค์ทรงสร้างแนวคิดปรัชญาเพื่อเป็นเครื่องมือในแสวงหา

ความรู้และข้อปฏิบัติเพื่อการพ้นทุกข์ เรียกว่า ปรัชญาทางสายกลาง และปรัชญาแห่งอิสรภาพ เพื่อการปลดปล่อยมนุษยให้พ้นจากทุกข์ทั้งปวง ปรัชญาแห่งมนุษยนิยม ที่ส่งเสริมมนุษยให้มั่นใจในศักยภาพของตนที่จะช่วยตัวเองให้พ้นทุกข์ และมีความสุขที่แท้จริงได้ด้วยการกระทำของตัวเองโดยไม่ต้องอาศัยอำนาจนอกตัว และปรัชญาแห่งสันติสุข เพื่อให้มนุษยมีจิตใจเปิดกว้างในเรื่องศาสนาและความจริง ไม่ยึดติดกับความคิดเห็น และความเชื่อของคนเป็นสำคัญพร้อมทั้งมีความรักความเอื้ออาทรต่อกัน นอกจากนี้ยังทรงเน้นให้ ชาวพุทธให้เหตุผลและประสบการณ์ทดสอบพระธรรมด้วยตัวเองให้เห็นความจริงก่อนที่จะยอมรับและปฏิบัติตาม พระพุทธองค์ไม่ทรงต้องการให้มนุษยนับถือศาสนาด้วยศรัทธาเพราะศาสนาที่มีแต่ศรัทธาจะนำอันตรายมาสู่ผู้ปฏิบัติ และสังคมเพราะ “ศรัทธา” และ “ความมกมาย” มักจะอยู่ด้วยกัน

2) พุทธกับไสยศาสตร์ พบว่า ไสยศาสตร์เป็นศาสตร์ที่เป็นปฏิกิริยากับพุทธศาสนาเพราะไสยศาสตร์นี้ทำให้พุทธศาสนามลหายไปจากประเทศอินเดีย ปัจจุบันแม้วิทยาศาสตร์จะเจริญก้าวหน้าและมีระบบการศึกษาสมัยใหม่ที่สอนให้ใช้ปัญญา แต่สังคมไทยก็ยังมีเชื่อในเรื่องนี้อย่างแนบแน่น ซึ่งถือว่าเป็นอันตรายต่อพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก ไสยะ แปลว่า หลบไหล แต่พุทธะ แปลว่า ตื่น เบิกบาน ซึ่งความหมายตรงกันข้าม ในประเทศไทยมีความพยายามแยกไสยศาสตร์ออกจากพุทธศาสนาแต่ความเชื่อดังกล่าวก็ยังปรากฏอยู่วิถีวัฒนธรรมชุมชนเช่นเรื่อง ผีสง ผีตา ดวงชะตา คาถา ปาฏิหาริย์ คุณไสย การเข้าทรง การสักยันต์ เป็นต้น แม้ว่าในปัจจุบันความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ สามารถอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้ก็ตามแต่ความเป็นไสยศาสตร์และความเชื่อต่าง ๆ ก็ยังมีอยู่คู่กับสังคมไทยอย่างมิขาดสาย

3) จักรวาลแห่งพุทธะ พบว่า เนื้อหาในบทนี้มุ่งแสดงให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายของพระพุทธองค์ที่ต้องการแสวงหาปัญญาระดับโลกุตระเพื่อทำกิเลส และสร้างเสรีภาพที่แท้จริงแก่มนุษย์ แต่ในขณะที่วิทยาศาสตร์มุ่งพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อสนองกิเลสมนุษย นอกจากนั้นพบว่า จักรวาลนั้นเกิดจากจิต เพราะเมื่อเข้าใจจิตก็เท่ากับเข้าใจจักรวาล แต่การเข้าใจจิตได้เกิดจากสติซึ่งเป็นองค์ประกอบของจิต พระพุทธองค์ได้ชื่อว่าเป็นผู้ทรงพบความจริงด้านวิทยาศาสตร์มาก่อนเพราะทรงแยกปรากฏการณ์ทางธรรมชาติออกเป็นอุตุนิยาม ซึ่งตรงกับคำว่า วิทยาศาสตร์กายภาพ และพีชนิยาม ซึ่งตรงกับ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ พระพุทธองค์ทรงแยกวิทยาศาสตร์ออกเป็นสองสาขา ส่วนกรรมนิยาม และจิตนิยามเป็นวิทยาศาสตร์ทางจิต และนิยามที่ 5 ธรรมนิยาม คือ ความจริงแท้ทางธรรมชาติที่ครอบคลุมนิยามทั้ง 4 เช่น กฎไตรลักษณ์ โยนิโสมนสิการ อิทัปปัจจยตา และอริยสัจ 4 เป็นต้น

สรุป

จากการนำเสนอเนื้อหาในหนังสือ “สังฆธรรมแห่งจักรวาล” สรุปได้ว่า เนื้อหาในหนังสือได้นำศาสตร์แห่งความรู้ทางด้านสาขาต่าง ๆ มาเชื่อมโยงกับหลักคำสอนทางพุทธศาสนา และนำมาไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างสอดคล้อง เพราะความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ เป็นความรู้ที่นำมาพัฒนาให้เกิดความสมบูรณ์ทางกายภาพ และเป็นไปเพื่อการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ด้วยการสังเคราะห์ศาสตร์สมัยใหม่เช่น ชีวะ ฟิสิกส์ เคมี รัฐศาสตร์ นิติธรรม เศรษฐศาสตร์ คณิตจิตวิญญาณ ศึกษาศาสตร์ ปรัชญา และไสยศาสตร์ เชื่อมโยงกับหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาเช่น กฎไตรลักษณ์ โยนิโสมนสิการ อิทัปปัจจยตา และอริยสัจ 4 เป็นต้น เพื่อให้เกิดความสงบสุขที่แท้จริงด้วยการทำความเข้าใจกฎธรรมชาติที่พระพุทธเจ้าทรงค้นพบเรียกว่า นิยาม 5 ประกอบด้วย อุดุนิยาม (วิทยาศาสตร์กายภาพ) พินนิยาม (วิทยาศาสตร์ชีวภาพ) กรรมนิยาม และจิตนิยาม (วิทยาศาสตร์ทางจิต) และ ธรรมนิยาม ที่อธิบายครอบคลุมกฎต่าง ๆ ความเข้าใจในนิยาม 5 นี้ นำไปสู่การเข้าใจจักรวาลที่เป็นสาเหตุของการเกิดของสรรพสิ่ง

ดังนั้นเมื่อมนุษย์เข้าใจจักรวาลภายนอกอย่างสมบูรณ์ก็เท่ากับเข้าใจจักรวาลแห่งจิตจึงนำไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เพราะมีดุลยภาพระหว่างกายและจิต และด้วยการทำความเข้าใจสังฆธรรมแห่งจักรวาลนี้จะทำให้มนุษย์บรรลุเป้าหมายสูงสุดของชีวิต คือ พระนิพพาน

ทัศนะวิจารณ์

การวิจารณ์หนังสือเรื่อง “สังฆธรรมแห่งจักรวาล” ของทันตแพทย์สม สุจิรา ผู้วิจารณ์ได้พบประเด็นที่เป็นจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาปรากฏอยู่ในหนังสือเล่มนี้เพื่อเป็นการเติมเต็มให้กับหนังสือเล่มนี้ จึงนำเสนอประเด็นต่างๆ ที่พบมาเพื่อวิจารณ์ ดังนี้

1. จุดเด่นของหนังสือ แบ่งเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1) การใช้ภาษา พบว่า หนังสือเล่มนี้ผู้เขียนได้ถ่ายทอดความรู้ของศาสตร์สมัยใหม่ และหลักธรรมที่ลึกซึ้งในพระพุทธศาสนาเช่น ไตรลักษณ์ โยนิโสมนสิการ อิทัปปัจจยตา และอริยสัจ 4 เป็นต้น ที่เป็นศัพท์เฉพาะที่อยากต่อการเข้าใจสำหรับผู้อ่านที่ไม่มีพื้นฐานในศาสตร์สาขานั้น ๆ แต่เพราะความเข้าใจในศาสตร์ต่างของผู้เขียนทำให้การอธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยได้อย่างสอดคล้อง อย่างเป็นรูปธรรมด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายและร่วมสมัย ทำให้ผู้อ่านทำความเข้าใจได้ง่าย และนำไปใช้เพื่อการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

2) การนำเสนอเนื้อหา พบว่า หนังสือสังฆธรรมแห่งจักรวาล ที่เขียนโดย ทันตแพทย์สม สุจิรา เป็นที่ยอมรับของนักอ่านธรรมะรุ่นใหม่ทำให้หนังสือติดอันดับหนังสือขายดีเพราะการนำเสนอเนื้อหาที่มีการเรียงลำดับของเนื้อหาจากง่ายไปหายาก ด้วยการเริ่มให้เรียนรู้ถึงบ่อเกิดของกรรม

คือ ทวาร 6 (ชีวพุทธ) นำไปสู่การสำรวจมรรังจิตไม่ให้เกิดการกระทำกรรม (สังกรรมพิลึก) นำไปสู่การใช้สติเป็นตัวแยกจิตบริสุทธิ์ออกจากกิเลสเพื่อระงับกรรมชั่ว (ธรรมะเคมี) นำไปสู่ความมีคุณภาพของพลเมืองที่ดีของสังคม (ธรรมะรัฐศาสตร์) ซึ่งนำไปสู่ความมีระเบียบวินัยในตนเองที่ไม่ต้องพึ่งพากฎหมายภาครัฐ (นิติธรรม) ที่สามารถวัดมวลความสุขได้ด้วยความเป็นสังคมแห่งการแบ่งปันและพึ่งพา (พุทธเศรษฐศาสตร์) ซึ่งคำนวณและวัดได้ด้วยการเพิ่มความสุขในระดับปัจเจกบุคคลและสังคม (คณิตจิตวิญญาณ) ที่นำไปสู่สังคมอุดมปัญญา (ธรรมะศึกษาศาสตร์) ด้วยการนำเสนอเนื้อหาดังกล่าวนี้นำให้เกิดสังกรรมแห่งจักรวาลที่มีธรรมะอยู่ทุกหย่อมหญ้า

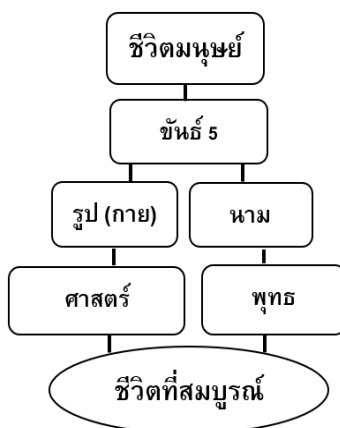
3) อิทธิพลต่อสังคม พบว่า หนังสือที่เป็นผลงานเขียนของ ทนต์แพทย์สม สุจิรา ได้แก่ ไลน์สไตน์พบพระพุทธรูปเจ้าเห็น, เสียตาย...ไลน์สไตน์ ไม่ได้อ่าน, ศาสนาแห่งจักรวาล, ไวรัสอาวูลัปจักรวาล, ความลับของจักรวาลทางแห่งนิพพาน, และเดอะท็อปซีเคร็ต เป็นต้น เป็นงานเขียนที่ได้เชื่อมโยงหลักคำสอนของพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่โดยเฉพาะวิทยาศาสตร์ที่ผู้เขียนได้นำมาบูรณาการเข้ากันอย่างลงตัวเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่แก่สังคมซึ่งได้สร้างความฮือฮาในวงการวิทยาศาสตร์ และวงการธรรมะไปพร้อม ๆ ทำให้คนที่หลงใหลในวิทยาศาสตร์ได้หันกลับมาศึกษาองค์ความรู้ที่มีอยู่ในพระพุทธศาสนาที่สามารถนำมาอธิบายร่วมกันได้อย่างลงตัว และมีเหตุผล นอกจากนี้ หนังสือที่เขียนโดย ทนต์แพทย์สม สุจิรา ยังเป็นที่ยอมรับของนักอ่านธรรมะรุ่นใหม่ทำให้หนังสือทุกเล่มติดอันดับขายดีรวมถึงหนังสือ “สังกรรมแห่งจักรวาล” เล่มนี้ด้วย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านที่ยังไม่สนใจธรรมะได้หันมาศึกษาธรรมะอย่างจริงจัง ด้วยเหตุผลว่า ธรรมะไม่ใช่เรื่องไกลตัว และสามารถนำหลักธรรมที่ปรากฏอยู่ในหนังสือทุกเล่มไปปรับใช้เพื่อการดำเนินชีวิตให้เกิดความสุข และอยู่กับสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วได้อย่างสมดุล

2. จุดที่ควรเพิ่มเติมของหนังสือ มี 1 ประเด็น ดังนี้

1) ความเป็นวิชาการ พบว่า หนังสือ “สังกรรมแห่งจักรวาล” เล่มนี้ ได้มีการนำความรู้ของศาสตร์สมัยใหม่มาอธิบายร่วมกับหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา มีการอ้างอิงถึงแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ รวมถึงหลักธรรมในพระพุทธศาสนา แต่ขาดการอ้างอิงเชิงอรรถเอาไว้เพื่อการสืบค้นถึงข้อเท็จจริงของแนวคิด ทฤษฎี ดังกล่าวนั้น ถ้าหนังสือเล่มนี้ได้เพิ่มเติมสิ่งที่ขาดหายไปดังกล่าวนี้จะเพิ่มความสะดวกให้กับหนังสือเล่มนี้อย่างดียิ่งเหมือนกับเนื้อหาของหนังสือที่มีการนำเสนอเป็นลำดับขั้นตอนอย่างสมบูรณ์แล้ว ในทัศนะผู้วิจารณ์คิดว่าคงเป็นเจตนารมณ์ของผู้เขียนที่มีความประสงค์ที่จะนำเสนอให้เป็นหนังสืออ่านนอกเวลามากกว่าหนังสือหรือตำราทางวิชาการเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้อ่านที่สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านไปใช้กับการดำเนินชีวิตได้จริง

องค์ความรู้ใหม่

การวิจารณ์หนังสือ “สัจธรรมแห่งจักรวาล” ซึ่งเป็นผลงานเขียนของ ทันตแพทย์สม สุจิรา ทำให้ได้องค์ความรู้ว่า ชีวิตมนุษย์ประกอบด้วย ชั้น 5 ที่แบ่งเป็น รูปและนาม หรือ กายและจิต การพัฒนาชีวิตมนุษย์ให้เกิดดุลยภาพจะต้องพัฒนาทั้งสองอย่างควบคู่กันไป เพราะทั้งสองสภาวะนี้มีความสัมพันธ์สอดคล้องอย่างแยกกันไม่ได้ ด้วยวิธีการใช้ศาสตร์สมัยใหม่มาพัฒนากายหรือรูป และใช้หลักพุทธศาสตร์ ได้แก่ ไตรสิกขา เป็นต้น มาพัฒนานามหรือจิตด้วยวิธีการดังกล่าวนี้จะนำไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่มีชีวิตสมบูรณ์ ซึ่งสรุปเป็นแผนภาพ ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 สัจธรรมแห่งจักรวาล

เอกสารอ้างอิง

ทันตแพทย์สม สุจิรา. (2557). สัจธรรมแห่งจักรวาล. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ธรรมะ.